

Notes
d'ara:

ADEU POC O MOLT SENTIMENTAL AL PALAU MIRO

Arnau NAVAS

La ciutat, amb una indiferència clàssica que l'honora, ha contemplat impàvida l'enderrocament del vell casal dels Miró. D'aquí un parell o tres d'anys podrem ufanejar d'un modern edifici al bell mig de la nostra ciutat, a la plaça Prim, o del que d'ella quedi. Val potser, doncs, la pena d'escriure una necrològica, tot recordant com i què era el Palau Miró.

L'eixelebrat cronista reusenc Francesc Gras i Elies es refereix nombroses vegades al llarg de la seva obra a "el grandioso palacio de los señores de Miró" i li dedica grans elogis per la seva arquitectura i per la seva decoració. En la seva obra "Historia de la ciudad de Reus" diu que "este edificio... fue construido a principios del siglo XVIII por don Pablo de Miró y Clavaguera, que adquirió unos grandes rediles, situados junto a la puerta de Monterols que afeaban por completo

aquel sitio. Este hermoso edificio contiene también un artístico salón ricamente decorado y en el que pueden admirarse hermosos lienzos debidos al pincel del renombrado pintor Flauger. A más contenía un salón árabe que era la pieza más artística de la casa. En 1856 fue construida su fachada que ocupa toda una manzana de la plaza Prim". Em sembla interessant de reproduir la llarga cita perquè és potser l'única referència concreta a la fundació del casal i perquè ens subministra una dada interessant. Gras parlà ja en pretèrit del més artístic saló de la casa i això vol dir, si més no, que el despullament del palau es començà ja fa molts anys. Els Miró, però, es preocuparen almenys en un nèt del fundador de la dinastia reusenca, Ferran de Miró i d'Ortaffà reuní al seu mas del camí de Tarragona una notable col·lecció de peces arqueològiques i artístiques, que es dispersà més tard sense deixar rastre.

Al Palau i en transcurs de la seva etapa de glòria s'hi hostejaren diferents monarques, entre ells Carles IV, el dissortadament esperat Ferran VII de retorn de la seva estada a França l'any 1814, la reina Maria Cristina i més d'un cop acollí també la voluminosa humanitat d'Isabel II.

Fa també referència al Palau una anècdota poc coneguda de la revolució de la Gloriosa. Segons sembla en iniciar-se a Càdiç l'aixecament de Prim, Serrano i Topete contra Isabel II l'any 1868, es trobava a Reus hostajat a cal Miró el capità general de Catalunya, comte de Chestre, el qual en rebre la notícia abandonà la casa precipitadament i hi deixà oblidat el telegrama xifrat. El comte de Chestre es dirigí a Tarragona i allí amb l'espasa nua i estesa damunt del sepulcre de Jaume I jurà romànticament defensar el tron d'Isabel fins a la darrera gota de la seva sang.

En triomfar la revolució de 1868 i gràcies als esforços de Josep Güell i Mercader es pogué reobrir el Centre de Lectura que havia estat tancat governativament l'any 1866. En aquesta nova etapa el Centre s'instal·là al Palau Miró. L'amplitud dels nous locals permeteren una millor distribució del fons de l'entitat. Als salons que donen a la plaça Prim s'hi col·locaren el museu i la biblioteca, mentre

el saló noble era reservat per a la celebració de conferències i altres activitats culturals.

El Centre hi restà fins a l'any 1870 en què el propietari de l'immoble, Ferran de Miró, li ordenà que desallotgés; l'entitat es traslladà en una casa del carrer de Vallroquetes.

Durant la breu estada al Palau Miró es realitzà una obra meritíssima, es fundà una biblioteca d'incunables que ben aviat superà els tres-cents volums, es publicaren la tercera i la quarta època d'"El Eco del Centro de Lectura" i Andreu de Bofarull redactà el primer catàleg de la biblioteca.

A principis del segle actual el vell edifici sofrí una profunda reestructuració en ser adaptat per hotel. L'"Hotel de Londres" fou en el seu temps el primer establiment ciutadà, i era obligat de celebrar-hi tots els actes públics. Allí se celebrà pels reusencs un gran homenatge al president de la Generalitat, Francesc Macià i allí també es morí l'escultor Gargallo mentre celebrava una exposició al Centre de Lectura. En els darrers anys l'edifici ha estat víctima d'un notable estat d'abandó, s'enderrocà la torre central i poc a poc anaren caient tots els gerros i altres elements decoratius que donaven agilitat a la cornisa de la façana. El temps i la pluja esborraren també els esgrafats que amagaven la poca noblesa dels materials de construcció. I finalment el progrés ha deriuït tota la construcció.

Es llàstima que malgrat els esforços realitzats no s'hagin pogut salvar ni les pintures murals del saló noble atribuïdes a Flaugger (un regular pintor francès del primer imperi), ni els gerros neoclàssics que donaven to a la decoració, ni els quatre escuts dels llinatges dels Miró-Ortaffà. Es trist de confessar, però l'únic que queda del vell palau al nostre museu són les dues àligues de ferro forjat que adornaven els balcons cantoners de l'edifici.

Es una llàstima, repeteixo, que s'hagi d'entonar recordatori, perquè el Palau Miró hauria estat el marc ideal per a la instauració d'un museu romàntic, moment coincident per altra part amb un dels més brillants de la història reusenca.

Però com diu el proverbi llatí: "Sic transit gloria mundi":